

Сергій Пептюк

Головний фахівець управління
фітосанітарної безпеки
ГУ Держпродспоживслужби
в Хмельницькій обл

Корисний шкідник, або Охороняти не можна знищувати

Мешканці району вступили в сезон активної підготовки до зими, і от після випадання щедрого осіннього дощу навіть досвідчених господарів стривожила підвищена активність на присадибних ділянках кротів. Чи можна позбутися цієї напасті? Як зменшити шкоду? З такими питаннями новоушичани періодично звертаються до агрономічної служби району, ось і сьогодні з цією проблемою на прийомі у фахівців управління фітосанітарної безпеки побувала жителька Нової Ушиці, пенсіонерка та успішна господиня Марія Пилипівна Ярова. Що ж, спробуймо разом наблизитися до вирішення далеко не нової вже

дилеми: Кроти на ділянці - більше користі чи шкоди?

Прототип цього кумедного героя відомого чеського мультфільму кріт звичайний відноситься до дрібних комахоїдних ссавців. Живиться дощовими черв'яками, може поїдати дротяників, лялечок п'ядуна, капустянок, личинок травневого хруща та інших шкідників. Причому кротам доводиться харчуватися не менше трьох разів на добу, тому вони досить швидко очищають угіддя від ґрунтових шкідників. В процесі життєдіяльності кроти розпушують ґрунт, збагачують його органічною речовиною, "поліпшуючи фізичні та механічні властивості та підвищуючи родючість. Ґрунт, який при побудові нір викидається на поверхню, варто підсипати під коріння багаторічних рослин, дерев та кущів, використовувати для посадки розсади овочів, декоративних культур, висівання насіння, адже він оструктурений, насичений киснем, мінеральними речовинами, гумусом, не містить шкідників та насіння бур'янів.

Кроти риють нори двох типів - житлові та кормові. Житловими ходами тварини переміщуються з однієї ділянки на іншу та до водопою. Це так званий коридор його «будинку», який веде до гнізда. Кормові ж канали служать своєрідними пастками для комах та личинок, дощових черв'яків,

яких приваблює тепло та запах кротового мускусу. За одну ніч кріт може викопати майже 50 метрів тунелю. Система кротовин відіграє роль дренажу земельних ділянок у дощові сезони та служить своєрідною вентиляцією для охолодження ґрунту нічної пори в жаркі посушливі періоди. Звісно, будуючи канали, кроти нерідко пошкоджують кореневу систему різних рослин: квітів, овочів, ягідників, а також молодих дерев та кущів, порушуючи їх живлення чи навіть викликаючи загибель. Деякі гризуни, особливо щури, часто використовують кротові тунелі для переміщення, непомітно проникаючи на ділянки і поїдаючи урожай.

Викинута назовні земля не тільки псує зовнішній вигляд пасовища, сіножаті, розсадника, але і перешкоджає використанню реманенту. Справжнім лихом стають кроти для ландшафтного дизайну, адже ці звірятка можуть по-своєму «скоригувати» клумби, газони, садові доріжки. Активність кротів посилюється здебільшого навесні, восени та після періоду дощів.

Не дивно, що власники земельних угідь не в захваті від такого сусідства і всіма можливими способами стараються його позбутись: виготовляють різноманітні звукові відлякувачі, кротоловки, капкани, затоплюють нори, навіть дресирують собак, розкладають у кротовини речовини з неприємними запахами, часто отруйні, заливають в нори розчини пестицидів, чим шкодять не тільки кротам, але і ґрунтовій мікрофлорі та врешті собі. Дійсно, кротів дещо відлякують різкі запахи, посадки овочевих бобів, гороху, квасолі, цибулі, часнику, пастернаку, деяких видів декоративних рослин: класичний нарцис, чорнобривці, царська корона (існує думка що запах її цибулин нагадує запах лисиці і асоціація з хижакom відлякує кротів).

Своєрідним бар'єром для кротів можуть стати добре втоптані доріжки по периметру ділянки: вони не люблять розривати щільну землю. Щоб відлякати цих землекопів, іноді буває досить активної діяльності на ділянці - якщо там багато людей і постійно хтось ходить, кроту це швидше за все не сподобається.

Перед тим як починати боротися з кротоми задумайтесь про користь, яку приносять ці створіння. Якщо ви вирішили позбутися кротів, закликаю все ж скористатися гуманними способами. При цьому дуже важливо, починати боротьбу з цими тваринами відразу після їх появи, інакше вони встигнуть обжити територію, і тоді вигнати їх буде набагато складніше, адже вони, як і більшість комахоїдних і гризунів проживають сім'ями, чисельність яких варіює від 5 до 8 особин. Для того щоб позбутися кротів не знищуючи їх рекомендую користуватися електронними відлякувачами, як найбільш ефективним сучасним способом, що не завдає шкоди тваринам.